

- W razie konieczności po zdjęciu tynków uzupełnić ewentualne ubytki lica ceglanego i spoin.
- Usunąć mechanicznie zbędne elementy metalowe.
- Partie tynku w zadowalającym stanie technicznym umyć ciepłą wodą pod zwiększonym ciśnieniem.
- Zachowane tynki powierzchniowo wzmocnić i scalić powłoką gruntującą (na przykład Sto Plex W)
- Ubytki powłok tynkarskich uzupełnić tynkami renowacyjnymi krzemianowymi, dwuwarstwowymi (np.: firm Baumit-Bayosan, Schomburg, Sopro Remers, STO-Tubag) . Warstwa wykończeniowa grubości ok. 10 mm powinna odtwarzać fakturę tynków oryginalnych.

3. Detal architektoniczny

- Ocenić stan techniczny detalu architektonicznego.
- Brakujące elementy rzeźby nad attyką elewacji wschodniej zrekonstruować na podstawie zachowanej ikonografii
- Wykonać pełną konserwację rzeźby orła z uzupełnieniem ubytków po uprzednim demontażu.
- Wykonać pełną konserwację 2 latarni żeliwnych zlokalizowanych przy wejściu głównym.
- Zdjąć formę profili w celu rekonstrukcji elementów ciągnionych.
- Zdestruowane partie gzymsów usunąć mechanicznie.
- Detal w zadowalającym stanie technicznym oczyścić mechanicznie i chemicznie z warstw farby.
- Wzmocnić powierzchniowo powłoką gruntującą (na przykład Sto Plex W).
- Rekonstruowane elementy ciągnięte wykonać w narzucie z wolnej ręki.
- W przypadku złej oceny stanu technicznego znacznej części elementów profilowanych rozważyć rekonstrukcję detalu w oparciu o technologię dwuwarstwową: trzon ze sztukatorskiej zaprawy mineralnej - np.: TWM Trass-Werkstein Mortel, warstwa wierzchnia z gotowej drobnoziarnistej zaprawy sztukatorskiej do elementów ciągnionych (na przykład Stuckoplan Spezial STW firmy STO-ispo) na mikrosiatce z włókna szklanego.
- Wykończyć malarsko farbami silikatowymi lub mikrosilikonowymi zgodnie z projektem kolorystyki.

- Założyć opierzenie blacharskie z blachy tytanowo-cynkowej zgodnie z zasadami sztuki dekarskiej.

4. Stolarka okienna

Należy wykonać badanie warstw malarskich celem ustalenia oryginalnej kolorystyki.

Wykonać ekspertyzę stanu technicznego stolarki celem określenia możliwości poddania istniejącej stolarki zabiegom konserwatorskim – stolarkę kwalifikującą się do zabiegów konserwatorskich wskazać na rzutach obiektu.

Dopuszcza się transfer stolarki poddanej zabiegom konserwatorskim w otwory o analogicznej wielkości.

Dopuszcza się wymianę obecnej stolarki, nie kwalifikującej się do zabiegów konserwatorskich, na nową, drewnianą, o konstrukcji skrzynkowej, ściśle odtwarzającą formę stolarki historycznej.

Dopuszcza się wykonanie skrzydeł zewnętrznych w technologii jednoramowej, pod warunkiem zachowania proporcji poszczególnych elementów oraz zgodnego z historycznym osadzenia stolarki w węgarach otworów okiennych.

Należy przenieść z obecnych okien oryginalne metalowe elementy zamykające.

Okna pomalować powłoką kryjącą, zgodnie z projektem kolorystyki, w technologii stosowanej przez producenta.

3.1.3 WNĘTRZA:

Układ pomieszczeń:

Zaleca się przywrócenie historycznego układu wnętrza z dopuszczeniem nieznacznych zmian związanych z infrastrukturą techniczną i funkcjonalną obiektu.

Piwnice – zachować 2,5 traktowy układ z usytuowanym pośrodku korytarzem na dłuższej osi budynku. Odtworzyć układ pomieszczeń zgodny z układem krzyżowych sklepień.

Parter – Przewrócić układ dwutraktowy poprzez likwidację wtórnego środkowego korytarza na dłuższej osi budynku po stronie północnej, z zachowaniem korytarza przylegającego do klatki schodowej.

Zachować hall i klatkę schodową w obecnym układzie.

Usunąć wtórne podziały dwóch dużych sal od strony traktu ogrodowego oraz sali w części południowo-wschodniej z absydnym zamknięciem.

Zrekonstruować pierwotny układ pomieszczenia w ryzalicie południowym – usunąć masywny ciąg kominowy oraz wtórnie wprowadzoną łazienkę. Przywrócić układ z czterema narożnymi szafami – dwie brakujące szafy zrekonstruować na podstawie szaf zachowanych. Pomieszczenie skomunikować pierwotnym otworem drzwiowym w ścianie północnej. Dodatkowo dopuszczalne jest wprowadzenie otworu drzwiowego w ścianie wschodniej, w miejscu dawnej wnęki pieca.

W bliźniaczym ryzalicie północnym zrekonstruować układ dwóch szaf narożnych od strony elewacji zachodniej.

I piętro – zrekonstruować układ dwutraktowy z amfiladową komunikacją pomieszczeń w trakcie wschodnim.

Zalecenia ogólne:

Przed przystąpieniem do prac konserwatorskich należy wykonać badania na zawartość polichromii.

Zakres badań:

- hall na parterze – ściany obwodowe, filary, strop;
- sala z absydą w części pd-wsch. parteru – ściany obwodowe, koncha absydy, sufit;
- pomieszczenie w ryzalicie południowym parteru – ściany obwodowe, sufit, dekoracyjne płyciny nad szafami narożnymi;
- klatka schodowa - ściany obwodowe na poziomie piętra, elementy schodów,
- elementy stolarki okiennej – ościeżnice, okiennice;
- w pozostałych pomieszczeniach reprezentacyjnych parteru i piętra wykonać badania ścian obwodowych;

Dodatkowo zaleca się wykonanie pełnej odkrywki sondażowej stropu ponad klatką schodową oraz stropu w ryzalicie północnym na poziomie pierwszego piętra.

Zalecenia szczegółowe:

1. Ściany obwodowe:

Piwnica:

- Wstępnie należy wszystkie ściany i sklepienia na poziomie piwnicy poddać dezynfekcji.

- Usunąć wtórne podziały pomieszczeń.
- Mechanicznie usunąć tynki oraz okładziny ścian – kafelki, wtórne boazerie itd.
- Ściany i stropy poddać osuszaniu oraz wtórnej dezynfekcji.
- Uzupełnić ewentualne ubytki w strukturze muru.
- Wykończenie tynkarskie (tynkami renowacyjnymi) dostosować do wyników ekspertyzy mykologicznej i oceny stanu zawilgocenia i zasolenia murów.

Parter i piętro

- Postępowanie uzależnić od wyników badań na zawartość polichromii.
- Dla wykończenia ściany z zachowaną polichromią należy opracować indywidualny projekt konserwacji.
- Z pozostałych ścian usunąć mechanicznie tynki o osłabionej przyczepności do podłoża a także wszelkie wtórne przemurowania tynkami cementowymi.
- Pozostałe tynki wzmocnić strukturalnie gruntem krzemionkowym.
- Ubytki tynków uzupełnić systemowymi tynkami wapiennymi do wnętrza.
- W razie konieczności zintegrować tynki cienką zaprawą wyrównującą (np.: KOMBI RESTAURO firmy Farby Kabe).
- Detal architektoniczny oczyścić mechanicznie.
- Ewentualne ubytki uzupełnić zaprawę stiukową wapienno-gipsową z dodatkiem kleju syntetycznego.
- W przypadku konieczności uzupełnień elementów kamiennych zastosować odpowiednio dobrane kity mineralne.
- Wnętrza pomalować zgodnie z projektem kolorystyki, zatwierdzonym przez odpowiednie służby ochrony zabytków, w technice krzemianowo – akrylowej.

2. Elementy drewniane:

Schody głównej klatki schodowej - dopuszczalna wymiana stopnic na nowe, drewniane odtwarzające formę stopnic oryginalnych.

Schody w wieżyczkach bocznych – balustrady z pochwytami do bezwzględneho zachowania.

Dopuszcza się wymianę stopnic na nowe, drewniane odtwarzające formę stopnic oryginalnych.

3. Stolarka drzwiowa:

Stolarkę historyczną poddać pracom konserwatorsko-remontowym, w tym badaniom warstw malarskich celem ustalenia oryginalnej kolorystyki. Dopuszcza się rekonstrukcję zniszczonej lub nieistniejącej stolarki wg wzorów historycznych występujących w budynku . W pomieszczeniach sanitariatów i administracyjnych dopuszcza się wprowadzenie nowej stolarki drewnianej o formach luźno nawiązujących do w/w wzorów historycznych.

4. Parkiety, podłogi, posadzki:

Wprowadzić parkiety, podłogi i posadzki zgodne z historyzującą aranżacją wnętrza.

W hallu i ciągach komunikacyjnych oraz w piwnicach i sanitariatach dopuszczalne jest wprowadzenie posadzek kamiennych.

W pozostałych pomieszczeniach należy wprowadzić podłogi drewniane, przy czym wskazane jest użycie w pomieszczeniach reprezentacyjnych rozwiązań bogatszych plastycznie np. parkietów z wielu gatunków drewna, w ozdobnym układzie.

3.1.4 WIĘŻBA DACHOWA:

- Stan więźby należy poddać ocenie konstruktorskiej, od jej wyniku uzależnić dalsze postępowanie.
- Przewidzieć zabiegi konserwatorskie takie jak: dezynfekcja, oczyszczanie, uzupełnianie ubytków, wymiana elementów silnie destruowanych.